

KARTA KURSU

Nazwa	Służby specjalne w stosunkach międzynarodowych
Nazwa w j. ang.	Special services in international relations

Kod		Punktacja ECTS*	3
-----	--	-----------------	---

Koordinator	dr Jakub Purchla	Zespół dydaktyczny
		dr Jakub Purchla mgr Małgorzata Cichy

Opis kursu (cele kształcenia)

Celem kursu jest zapoznanie studenta z działalnością i organizacją służb specjalnych w stosunkach międzynarodowych. W ramach wykładu szczególny nacisk położony będzie na przedstawienie kwestii praktyki działania służb specjalnych, jak również wymogu celowości tych działań. W ramach ćwiczeń przedstawione zostaną wybrane służby specjalne na świecie.

Warunki wstępne

Wiedza	Brak wymogów wstępnych.
Umiejętności	Umiejętność analitycznego myślenia i wyciągania wniosków.
Kursy	Brak wymogów wstępnych.

Efekty kształcenia

	Efekt kształcenia dla kursu	Odniesienie do efektów kierunkowych
Wiedza	<p>Student:</p>	
	<p>W01. Posiada zaawansowaną wiedzę w zakresie bezpieczeństwa państwa jako nauki oraz wiedzę o jej miejscu i roli w obszarze nauk społecznych, rozumiejąc aktualne metody i narzędzia wykorzystywane w ramach procesów badawczych oraz technik pozyskiwania, analizowania, przetwarzania informacji</p>	K_W01
	<p>W02. Posiada pogłębioną wiedzę dotyczącą więzi społecznych, relacji zachodzących między instytucjami występujących w otoczeniu wewnętrznym państwa, które mają wpływ na jego bezpieczeństwo. Posiada poszerzoną wiedzę dotyczącą historycznej ewolucji struktur i instytucji związanych z bezpieczeństwem państwa.</p>	K_W02, K_W05, K_W11

Umiejętności	Efekt kształcenia dla kursu	Odniesienie do efektów kierunkowych

	Student:	
	<p>U01. Potrafi dostrzec, prawidłowo ocenić a następnie dokonać interpretacji zjawisk w dziedzinie bezpieczeństwa międzynarodowego patrząc na nie poprzez pryzmat procesów: historycznych, politycznych, społecznych, gospodarczych, militarnych, działalności zorganizowanych grup przestępczych, terroryzmu, rozumiejąc konieczność stałego zgłębiania wiedzy w tym zakresie.</p> <p>U02. W sposób prawidłowy potrafi zastosować pojęcia z zakresu nauk społecznych, w szczególności dotyczące nomenklatury pojęciowej związanej ze służbami specjalnymi, bezpieczeństwem wewnętrznym i zewnętrznym państwa. Dokonuje kompleksowej analizy problemów z wykorzystaniem zdobytej podczas zajęć teoretycznej wiedzy związanych z bezpieczeństwem państwa i wysnuwa na podstawie poznanych przesłanek racjonalne wnioski i potrafi o nich dyskutować.</p>	<p>K_U01, K_U04</p> <p>K_U03, K_U06, K_U07</p>

	Efekt kształcenia dla kursu	Odniesienie do efektów kierunkowych
Kompetencje społeczne	Student:	
	<p>K01. Potrafi organizować pracę w zespołach oraz uczestniczyć w pracy zespołowej jako członek grupy a ponadto jest gotów do krytycznej oceny działań własnych jak i działań zespołów, którymi kieruje.</p> <p>K02. Umie sukcesywnie uzupełniać zdobytą wiedzę, poszerzać horyzonty myślowe, rozumiejąc konieczność stałego rozwoju, jak i doskonalenia umiejętności związanych zarówno z bezpieczeństwem wewnętrznym państwa jak i innymi dziedzinami społecznymi z uwzględnieniem poszanowaniem zasad etyki zawodów związanych z bezpieczeństwem państwa, w tym służb specjalnych.</p>	<p>K_K03, K_K05, K_K06</p> <p>K_K01, K_K02, K_K04</p>

Forma zajęć	Wykład (W)	Ćwiczenia w grupach							
		A	K	L	S	P	E		
Liczba godzin	30	15							

Opis metod prowadzenia zajęć

Wykład oraz ćwiczenia z dyskusją związaną z tematyką zajęć.

Formy sprawdzania efektów kształcenia

	E – learning	Gry dydaktyczne	Ćwiczenia w szkole	Zajęcia terenowe	Praca laboratoryjna	Projekt indywidualny	Projekt grupowy	Udział w dyskusji	Referat	Praca pisemna (esej)	Egzamin ustny	Egzamin pisemny	Inne
W01								X					
W02								X					
W03								X					
W04								X					
U01								X					
U02								X					
U03								X					
U04								X					
K01								X					
K01								X					

Kryteria oceny   Zaliczenie.

Uwagi

Brak.

Treści merytoryczne (wykaz tematów)

- 1) Pojęcie i istota służb specjalnych.
- 2) Rys historyczny (od starożytności po operację „Trust”)
- 3) Służby specjalne współcześnie
- 4) Mit apolityczności służb specjalnych (walka o sprawczość na arenie międzynarodowej)
- 5) Zadania służb specjalnych, w tym zwłaszcza w przedmiocie pozyskiwania i weryfikacji informacji
- 6) Rodzaje informacji (informacja a dezinformacja)
- 7) Rola pracy operacyjnej
- 8) Wybrane metody pracy operacyjnej:
  - metoda agenturalna,
  - analiza operacyjna,
  - sprawdzenie operacyjne,
  - rozpracowanie operacyjne,
  - tajne wejście,
  - tajne przeszukanie,
  - tajne zatrzymanie,
  - kontrola operacyjna,
  - kombinacja operacyjna,
  - operacja specjalna (polityczno-dyplomatyczna; ekonomiczna; propagandowo-ideologiczna; wojskowa/paramilitarna)
  - przedsięwzięcia aktywne,
  - transakcje pozorne,
  - przesyłka niejawnie nadzorowana,
  - gra operacyjna,
  - tajny wywiad środowiskowy,
  - wykorzystanie sytuacji wtórnikowej,
  - dekryptaż,
  - wykorzystanie informacji uzyskanych w śledztwie
  - tajne lub jawne nagrywanie rozmów,
  - indagowanie obywateli państw obcych,
  - obca flaga,
  - wywiad ze źródeł jawnych,
  - wywiad lotniczy i satelitarny,
  - nasłuch radiowe i elektroniczne,
  - wykorzystywanie kanałów przerzutowych,
  - indagowanie w obozach dla cudzoziemców,
  - wymiana informacji z innymi służbami,
  - przesłuchania jeńców wojennych,
  - obserwacja.
- 9) Problem wiarygodności służb specjalnych
- 10) Polskie służby specjalne: ABW, AW, SKW, SWW, CBA.
- 11) Specyfika wywiadu (wywiad legalny i nielegalny; działania wywiadowcze a korupcja)
- 12) Specyfika kontrwywiadu (kontrwywiad defensywny i ofensywny)
- 13) Polscy bohaterowie: Witold Pilecki i Oleg Zakirov – czego uczą ich losy?
- 14) Służby specjalne a geopolityka

Wykaz literatury podstawowej

1. Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z 1997 roku, ustawy i akty wykonawcze stanowiące podstawy prawne działania polskich służb specjalnych,
2. Kowalski A., *Kontra. Sztuka walki z kontrwywiadem przeciwnika*, Łomianki, 2019.
3. Laskowski D., *Polskie służby specjalne*, Poznań 2017.
4. Minkina M., *Sztuka wywiadu w państwie współczesnym*, Warszawa 2014.
5. Minkina M., Gałek B., *Kłamstwo i podstęp we współczesnym świecie*, Warszawa 2015.
6. Pawlikowicz L., Zapart R. (red.), *Służby wywiadowcze jako narzędzie realizacji polityki państwa w XX wieku*, Rzeszów 2014.
7. Piasecki B., *Kontrwywiad. Atak i obrona*, Łomianki, 2021.

Wykaz literatury uzupełniającej

1. Andrew Ch., Mitrochin W., *Archiwum Mitrochina, Tom I i Tom II*, Poznań 2014-2015,
2. Bożek M., Czuryk A., Karpiniuk M., Kostrubiec J., *Służby specjalne w strukturze władz publicznych. Zagadnienia prawnoustrojowe*, Warszawa 2014.
3. Cyra A., *Rotmistrz Pilecki. Ochotnik do Auschwitz*, Warszawa 2014.
4. Grzegorowski Z., *Służby specjalne a bezpieczeństwo państwa polskiego*, Toruń 2013.
5. Larecki J.H., *Wielki leksykon tajnych służb świata*, Warszawa 2017.
6. Pacepa I.M., Rychlak R.J., *Dezinformacja*, Gliwice 2013.
7. Piekalkiewicz J., *Dzieje szpiegostwa*, Warszawa 1999,
8. Słoń M., Stanisław W., *Tajemnice wywiadu wewnętrznego*, Warszawa 2020.
9. Swoboda P., *Wywiad i kontrwywiad w Polsce w procesie przemian systemowych (1989-2007)*, Kraków 2016.
10. Volkoff V., *Psychosocjotechnika, dezinformacja. Oręż wojny*, Komorów 1999.
11. Żebrowski A., *Wywiad i kontrwywiad XXI wieku*, Lublin 2010.

Bilans godzinowy zgodny z CNPS (Całkowity Nakład Pracy Studenta)

Ilość godzin w kontakcie z prowadzącymi	Wykład	30
	Konwersatorium (ćwiczenia, laboratorium itd.)	15
	Pozostałe godziny kontaktu studenta z prowadzącym	
Ilość godzin pracy studenta bez kontaktu z prowadzącymi	Lektura w ramach przygotowania do zajęć	30
	Przygotowanie krótkiej pracy pisemnej lub referatu po zapoznaniu się z niezbędną literaturą przedmiotu	
	Przygotowanie projektu lub prezentacji na podany temat (praca w grupie)	
	Przygotowanie do egzaminu	
Ogółem bilans czasu pracy		75
Ilość punktów ECTS w zależności od przyjętego przelicznika		3